

3. 7. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Změny v regulaci ekologického zemědělství

V rámci Evropské unie se blíží nová právní úprava regulující ekologické zemědělství, a to Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 848/2018, o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 834/2007 („Nařízení“), jež nabývá účinnosti od 1. ledna 2021. Nařízení oproti současné úpravě rozšiřuje působnost právní úpravy regulace ekologického zemědělství, a to jak ve smyslu cílů a zásad, tak i dopadu na nové produkty a látky.

Dále pak mění oblasti úpravy jako označování produktů a látek používaných v rostlinné výrobě, certifikace a kontroly včetně kompetencí kontrolních subjektů. Podrobněji Vám toto Nařízení představíme v následujících odstavcích.

Přehled hlavních změn oproti současné legislativě

Nařízení dělí produkty, které je možno certifikovat jako ekologické, na:

1. živé a nezpracované zemědělské produkty (zvířata, rostliny, semena, houby);
2. zpracované potraviny; a
3. krmiva.

Nařízení rovněž obsahuje nové kategorie produktů, které je možno označovat jako BIO, a to:

- mořská sůl a jiné soli používané v potravinách a krmivu;
- zámotky (kokony) bource morušového vhodné k odvíjení vláknů;
- přírodní gummy a pryskyřice;
- včelí vosk;
- vonné silice;
- uzávěry z přírodního korku;
- bavlna, nemykaná ani nečesaná;
- vlna, nemykaná ani nečesaná;
- surové kůže a neupravené kožky; a
- tradiční rostlinné přípravky.

Potraviny kategorizované jako BIO jsou produkty nebo suroviny rostlinného či živočišného původu pocházející z ekologického hospodářství, které mají vystavený platný certifikát.

V oblasti potravin jsou z působnosti Nařízení vyloučeny potraviny obsahující umělé nanomateriály nebo z nich sestávající.

Cíle ekologické produkce jsou rozšířeny např. o:

- významným způsobem přispívat k netoxickému životnímu prostředí;
- podporovat krátké distribuční kanály a místní produkci;
- podporovat zachování vzácných nebo původních plemen, jimž hrozí vyhynutí;
- přispívat k rozšiřování nabídky rostlinného genetického materiálu přizpůsobeného specifickým potřebám a cílům ekologického zemědělství;
- přispívat k vysoké míře biologické rozmanitosti, a to zejména za použití různého rostlinného

genetického materiálu, jako je ekologický heterogenní materiál a ekologické odrůdy vhodné pro ekologickou produkci; či

- podporovat rozvoj ekologických šlechtitelských činností.

K novým zásadám náleží také posilování konceptu produkce vázané na půdu a přispívání k netoxickému životnímu prostředí.

V ekologickém zemědělství bude nově možné používat některé produkty a látky, a to především: safenery, synergenty a formulační přísady jako složky přípravků na ochranu rostlin, a adjuvanty, které se mají smísit s přípravky na ochranu rostlin. Podmínkou použití je, že tyto produkty a látky musejí být povoleny v souladu s nařízením EU č. 1107/2009.

Na povolených produktech a látkách používaných v přípravcích na ochranu rostlin nebo jako hnojiva, pomocné půdní látky nebo živiny, může být uveden odkaz uvádějící, že tyto produkty nebo látky byly povoleny pro použití v ekologické produkci v souladu s Nařízením.

Novinkou nejen v ekologické produkci je regulace tzv. ekologického heterogenního materiálu v stanovení pravidel pro uvádění rozmnožovacího materiálu rostlin z ekologického heterogenního materiálu na trh. Toto ustanovení bylo zavedeno z důvodu obav šlechtitelů a výrobců osiv, že ekologický materiál může být zneužit při uvádění do oběhu na úkor klasických osiv. Zavedená pravidla jsou ale příliš obecná, i z tohoto důvodu budou podrobnější pravidla stanovena Komisí Evropské unie v podobě prováděcích předpisů.

Certifikace

Nařízení pro účely certifikace mění kategorie produktů a zvyšuje jejich počet z pěti na sedm. Kategorie jsou nyní následující:

1. nezpracované rostliny a rostlinné produkty, včetně osiva a dalšího rozmnožovacího materiálu rostlin;
2. hospodářská zvířata a nezpracované produkty živočišné výroby;
3. řasy a nezpracované produkty akvakultury;
4. zpracované zemědělské produkty, včetně produktů akvakultury, určené k použití jako potraviny;
5. krmiva;
6. víno;
7. jiné produkty uvedené v příloze I Nařízení nebo nespádající do žádné z předchozích kategorií.

Zcela novým konceptem v legislativě ekologického zemědělství je skupinová certifikace. Tato novinka byla zavedena za účelem snížení finanční i administrativní zátěže drobných zemědělců, jež je spojena s četnými kontrolami a obsáhlou certifikací.

Nařízení stanovuje základní podmínky, za kterých se jednotliví členové mohou stát členy tzv. skupiny a pravidla pro takovou skupinu. Členy této skupiny mohou být pouze ty právnické osoby, jejichž produkční činnosti probíhají ve vzájemné zeměpisné blízkosti.

Každá skupina se může skládat pouze ze členů, jejichž individuální náklady na certifikaci představují více než 2 % obrátu jednotlivých členů nebo standardního objemu ekologické produkce a jejichž roční obrát ve vztahu k ekologické produkci nepřekračuje částku 25.000,- EUR nebo jejichž standardní objem ekologické produkce nepřekračuje částku 15.000,- EUR ročně nebo z nichž každý má podniky o maximální rozloze (a) 5 hektarů, (b) 0,5 hektaru v případě skleníků, či (c) 15 hektarů výlučně v případě trvalých travních porostů.

Komise by měla pomocí prováděcích nařízení stanovit podrobná pravidla týkající se zejména odpovědnosti jednotlivých členů skupiny hospodářských subjektů, kritérií ke stanovení zeměpisné blízkosti členů skupiny, zřízení a fungování systému vnitřní kontroly a složení a velikosti skupiny hospodářských subjektů.

Kontroly

Nařízení přináší i výrazné změny v organizaci a četnosti kontrol ekologické produkce a rovněž v kompetencích kontrolních subjektů. Podle dosavadní právní úpravy bylo povinné každoročně kontrolovat na místě ekologickou produkci. Nové Nařízení ale umožňuje za určitých podmínek subjektům podstoupit kontrolu každý druhý rok.

Takovými podmínkami jsou zejména bezproblémovost a nízká rizikovost činnosti. Doba mezi dvěma kontrolami na místě nesmí přesáhnout 24 měsíců.

V každém případě je však u všech hospodářských subjektů a skupin třeba provést jednou ročně tzv. ověření souladu, které však není kontrolou na místě.

Kontrolní subjekty (soukromé kontrolní organizace) mohou podle Nařízení obdržet pravomoc udělovat ve třetích zemích výjimky pro použití rozmnožovacího materiálu rostlin nezískaného z ekologické produkce. V České republice je udělování výjimek v kompetenci Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ). Kontrolní orgány či subjekty uznané pro třetí země mohou rovněž povolit zvířata pocházející z konvenčního chovu, pokud v dané třetí zemi nejsou k dispozici ekologicky chovaná zvířata v dostatečném množství či povolit použití složek pocházejících z konvenční produkce při výrobě potravin, pokud v dané třetí zemi není dostatek ekologicky vyprodukovaných složek.

Systém kontroly bude těsně spjat s novou obecnou legislativou úřední kontroly potravin a krmiv.

Vybraná nová pravidla rostlinné a živočišné produkce

Nová pravidla se týkají také rostlinné produkce, kde bude kladen větší důraz na požívání statkových hnojiv či organických složek - pokud možno kompostovaných a z ekologického zemědělství. V budoucnu bude povinné i začlenění vikvovitých plodin do osevního postupu.

Mnoho změn, ne však zcela zásadních, přichází i v pravidlech pro ekologickou živočišnou výrobu. Ty se dotknou např. chovu králíků, skotu, jelenovitých a některých prasat, ovcí a koz. Tyto druhy bude možné nově certifikovat jako ekologické či BIO.

Zpracovatelé budou omezeni v možnosti užívat přírodní aromatizované látky a přípravky. Bude vypracován podrobný seznam reflektující všechna omezení v užívání čistících a dezinfekčních produktů pro použití při zpracování, kdy se očekává jeho vydání v podobě prováděcího nařízení. Tato oblast není v současné době nějak upravena, stejně tak zatím neexistuje žádný podobný seznam.

Závěr

Cílem Nařízení je mimo jiné snaha o přispívání k netoxickému životnímu prostředí, podpora zachování vzácných nebo původních plemen, jimž hrozí vyhynutí a snaha o dosažení biologické rozmanitosti, zejména za použití různého rostlinného genetického materiálu, jako je ekologický heterogenní materiál a ekologické odrůdy vhodné pro ekologickou produkci.

Nařízení je přímo použitelným předpisem Evropské unie a použije se tak v České republice ode dne použitelnosti.

Nařízení by mělo být pužitelné ode dne 1. ledna 2021. Ve světle současných událostí se ale jedná o odložení jeho pužitelnosti o jeden rok. Žádosti o odložení se opírají o argumenty složitého procesu přijímání prováděcí legislativy na úrovni EU a komplikace způsobené probíhající epidemií viru COVID-19. Současně také odkazují na fakt, že neexistuje naléhavá potřeba vyplňovat legislativní mezery, protože současné nařízení EU č. 834/2007 je nastaveno dobře. Odklad platnosti na 1. ledna 2022 bude nyní posuzován institucemi EU.

Mgr. Jakub Málek,
partner

Barbora Fuková,
právní asistentka

[PEYTON legal advokátní kancelář s.r.o.](#)

Futurama Business Park
Sokolovská 668/136d
186 00 Praha 8 - Karlín

Tel.: +420 227 629 700
E-mail: info@plegal.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Digital Fairness Act a influencer marketing - cesta ke konci roztržitosti regulace?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc leden 2026](#)
- [IATA Travel & Cargo akreditace v letectví - v čem spočívají její výhody?](#)
- [Digital Omnibus o AI: návrh nařízení o zjednodušení pravidel pro umělou inteligenci](#)
- [Rozhodčí nálezy vydané ruskými rozhodčími soudy a jejich uznání a výkon na území EU](#)
- [Environmentální tvrzení společností v hledáčku EU: Jak se vyhnout greenwashingu a obstát v nové regulaci?](#)
- [AIFMD II v České republice: Schvalovací proces a co čeká investiční společnosti](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc prosinec 2025](#)